

A tűzoltóság éjjel nappal őrökdi a főváros tűz- és vagyonbiztonsága felett

Sisaktól a 45 méteres tűzoltólétráig — Látogatás a budapesti lakjanyában

Az egyik legesendesebb utcája talán Pestnek a VIII. kerületi Kun-utca. Homlokzatával a Tisza Kálmán-térre nézve itt épült újjá a budapesti tűzoltók lakjanyája. Az utcán járó ember csak a zárt ablakokat, a komor falakat s a hatalmas Máriaüveg-kapukat látja. Bent a hatalmas épületekben azonban annál zajosabban folyik a munka. A hírközpontban 14 telefon cseng egyszerre, a javítószertárakban hatalmas gépkocsikat javítanak s az emeleti tantermekben fiatal levették és ujonctűzoltók kiképzése folyik.

Az ügyeletes tiszt szobájában találkozunk a készütségszolgálat parancsnokával. — Igen, ma én vagyok szolgálatban — feleli érdeklődésünkre —, igaz ugyan — folytatja mosolyogva —, a mai viszonyok között mindannyian és mindig szolgálatban vagyunk.

— Oly gyakran adódhat tüzeset? — kérdezzük.

— Szerencse dolga — válaszolja. — Van úgy, hogy egész nap nem történik semmi, előfordul igen gyakran, hogy egyszerre több helyről jelentenek tüzet. Ilyenkor természetesen az első helyre én vonulok ki, szükség esetén azonban a tartalékok is igénybevehetők. Budapesten három tűzoltószázalag van, egy Budán, kettő pedig a pesti oldalon. Ezenkívül minden kerületnek megvan a maga tűzoltókirendeltsége. A legutóbbi időben azután a légórtalom hatályosabb megszervezése céljából további tűzoltóörsök alakultak.

— Ezek mind állandóan készütségszolgálatban vannak? — vetjük közbe a kérdést.

— Budapest tűzoltóinak kétharmad része van állandóan szolgálatban, ami más szóval azt jelenti, hogy a tűzoltólegénység a mai viszonyok között kénytelen 48 óras szolgálatot tartani.

— Mit csinálnak ez idő alatt, ha történetesen nem kell tűzhöz vagy vilámszolgálatukhoz kivonulniok?

— Ezt mindjárt személyesen is megnézhetjük — kapjuk a választ —, ha körülményünk az épületben.

— Parancsnok ur elhagyhatja a helyét? — kérdezzük csodálkozva. — Mi történik, ha közben tüzet jelentenek valahonnan?

— Ettől nem kell félnünk — válaszolja mosolyogva —, mert az épület legapróbb zugában is fel van szerelve egy hangosan beszélő készülék, amely azonnal mindenkiel tudatja, bárhol is tartózkodják, hogy hol történt tüzeset.

*

Megindulunk az emeleti folyosón s első utunk a hálótermekbe vezet. Katonás rendben állnak itt egymás mellett a vaságyak, mellettük zöld kis hálószekrények, melyekben a tűzoltók saját tárgyaikat tartják. Mint később megtudjuk, a tűzoltófelszerelés állandóan ott van a kocsikon készületben minden tűzoltó helyén.

A hálófülkékben minden sarokban egy ajtó, fölötte a következő felírás: „Vigyázz! Akna!” Megkérdezzük, mi ez? Kísérőnk kinyitja az ajtót, benézünk a nyíláson s alattunk látjuk a tűzoltógépkocsik sorát. Az aknában 30—40 cm-es átmérőjű acélrud vezet lefelé.

— Ezen a rudon csuszna le a tűzoltók — magyarázza a készütségszolgálat parancsnok —, ha éjszaka riasztás van. — Nem kell tehát a lépcsőkön lerohanni, hanem az ágyból kipattanva, csak a csizmát huzza fel és rövid néhány másodperc alatt már ott ül a gépkocsin. Mindenki úgy fekszik, hogy lehetőleg az ágya és a tűzoltókocsin lévő szolgálati helye egymás alatt legyen.

Végigmegyünk a legénység színháztermén, ahol a tűzoltók műkedvelő színészei szórakoztatják társaikat, ha azt a szolgálat megengedi.

Célszerűen, izlésesen berendezett mosdón, zuhanyozón és ebédlőhelyiségeken vezet végig utunk.

— Ez már mind az új főparancsnok, viléz Kiss Lajos munkájának az eredménye — halljuk. — A magyar tűzoltóság nagyon sokat köszönhet neki. Az ő nevéhez fűződik a tűzoltóság országos motorizálása is. Szociális és áldozatkész munkásságának eredménye, hogy az utóbbi években egyetlenegy tűzoltóhalál sem történt.

Közben felérünk a muzeumba. Évtizedes tűzoltómúlt emlékei pihennek itt üvegszekrényekben egymás mellett. Régi, díszes tűzoltógyenruhák, aranyveretű lófarkos tábornoki sisakok és kérésivaltus tűzoltófecskendők. Az egyik üvegszekrényben az első orosz légítámadáskor ledobott,

fölrobbant bombák szilánkjai láthatók. Egy másik szekrényben régi, nagy tüzek emlékei. A Párisi nagyáruház szörnyű égése után nem sok mentenivaló maradt. Félig elszenesedett játékbabák, egy színházi látcső, egy cvikker, szövetryngok: csupán ez emlékeztet még a hatalmas áruházra.

*

— Van itt még más érdekesség is — hívja fel figyelmünket kísérőnk egy másik üvegszekrényre.

— Ebben — mutat rá — azokat a tárgyakat őrizük, amelyek szándékos gyujtogatásból maradtak. Legtöbb ilyen szándékos gyujtogatás biztosítási csálás akart lenni. Egyikét a legravaszabbnak itt látjuk.

— E megmaradt faforgácsok — mutat az üvegszekrény közepére — petróleummal voltak leöntve. A tetes a szoba közepére helyezte és villanydrótot vezetett bele, melynek egyik szarát a csengő nyelvvel kötötte össze. Ugy csinálta meg, hogy ha valaki beesne, azáltal rövidzárlat keletkezett és a faforgács meggyulladjon.

Hogy biztos legyen a dolgában, mikor elment hazulról, levelet adott fel saját címére. Mikor a postás a levelet hozta, becsengetett a lakásba, ezáltal rövidzárlatot okozott, kigyulladt a petróleummal leöntött forgács és hatalmas füst keletkezett. A fufangos csalónak csak azért nem volt szerencséje, mert a füst miatt a postás feltörette a lakást és sikerült a tüzet még idejében eloltani.

— De nemcsak szándékoságból, hanem gondatlanságból is történnek szerencsétlenségek. A napokban itt szemben a tűzoltófőparancsnoksággal egy paplanület gyulladt ki. Ahelyett, hogy azonnal értesítették volna a tűzoltóságot, berohantak a szomszéd textilüzletbe, kérve, hogy segítsenek a tüzet eloltani. Mikor ez nem sikerült, a borbélyhoz futottak segítségért. Csak amikor már minden kővet szakadt, rohant át egy kislia a tűzoltóságra. Mire odaértünk, az üzlet szénáégett.

*

— Az nem baj, ha a közönség maga is segít a tűzoltóságnak. De a tűzoltóság azonnal értesítendő. Sajnos, még mindig sokan azt hiszik, hogy a mi megjelenésünk és segítségünk pénzbe kerül és ezért csak a végső esetben fordulnak hozzánk.

Az udvar végén a javítóműhelyekbe is ellátogatunk. Itt folynak a budapesti tűzoltóság egyik legmodernebb eszközeinek, a gépkocsira felszerelt, 4000 kiló teherbírásu motoros daruak befejező munkálatai. Ugyancsak itt látjuk a Németországból szállított, szintén gépkocsira szerelt 45 méter hosszú acéllétrát, melynek kezelése teljesen automatikus. Csodáljuk a hatalmas technikai szerkezetet, amiddőn egyszerre csak megszólal a megafon és a készütségszolgálatot kéri sürgősen a hírközpontba.

Szaladunk a hírközpont felé, hátha tűzjelzés érkezett valahonnan a városból. De nem, nem történt semmi. Most itt vagyunk az épület idegrendszereinek központjában. Egymás mellett 14 telefonkészülék, 4 kapcsolótábla, a falon az egyik oldalon hatalmas táblán világított kockák jelzik, hová, melyik tűzhöz, milyen alakulatok lettek már mozgósítva. A másik oldalon Budapest térképe látható, rajta egy számozott mutató, melynek segítségével a legkisebb utcát is pillanatok alatt meg lehet találni.

Egyszerre csak felbug a telefon, kigyullad egy piros lámpa, tüzet jelent be egy igazolt hang. Pillanatok alatt megváltozik a terem képe. Riadó!

—kas—

A Tamás Galéria kiállítás

A könnyű porhivat, szitaló tél és a mozgalmas képzőművészeti szeczon egyik legérdekesebb látványossága.

A festő, Boross Géza megalkuvásoktól ment, vívódó, becsületesen őszinte pikturája — szerencsés kézzel, hozzáértéssel összeválogatott kis gyűjteménye a falakon — egy értékes egyéniség minden figyelmet megérdemlő bemutatkozása.

A képek sötétén izzó kolorizmusa a művész lírai egyéniségének leleplezője. Meleg, ragyogó, mélyütemű költészet az övé. Lelki és formai beállitottsága valami finom fátylat von sötét színeit fölé. Legkifejezőbb példa erre Mosonó című tanulmánya, mely előtté eszünkbe sem jut, mi mindent el nem mondtak már e téma körül Daumier-től kezdve a ma művészeiig — versében pedig József Attiláig.

Boross Géza képszerkesztése, mindig a benső tartalmat hangsúlyozó, elmélyülő tulajdonsága, alapos felkészütségről tesznek tanuságot. Vonalritmusai változatos gazdagsága grafikájában tűnik ki leginkább.

A Galéria gesztusa, mellyel időnként vidéki tehetségeknek biztosít helyet, ezuttal Boross Géza esetében is elismerésreméltó.

A szobrász kiállító Andrassy Kurta János neve fémjelzett név. Hőföher márványból kifaragott, reliefszerűen megoldott, avagy terakotia, mészko és bronz szobrairól a klasszikus nyugalom görögös derüje árad.

A „dallamos testek” pogány báját, érzéki szépségét megjelenítő, mégis egészen önálló stilusu művészte tiszta plaszticitásával, nyugodt vonalvezetésével, arányos tömegelosztásaival a tökéletes artisztikum lebilincselő varázásával hat.

Füldöző női, Lédája, Paraszt-Vénusa, s két gyönyörű, Ázsia szellemét megközelítő bronz, sajátosan izes, magyaros Tehenes asszonya, sokáig élesen, tisztán révelnek majd fel a kiállítás látogatóinak emlékezetében.

T.-Sz. G. dr.